

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	20
--	----

II. Razumijevanje teksta:

	5
--	---

III. Gramatika i vokabular:

	15
--	----

IV. Civilizacija i povijest književnosti:

	10
--	----

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Pula, 15. – 17. travnja 2024.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Platon, *Simpozij*, 189d – 190a

Aristofan na gozbi pripovijeda mit o nekadašnjem postojanju trećega roda: okruglih bića koja su se sastojala od muške i ženske polovice.

Ἡ γὰρ πάλαι ἡμῶν φύσις οὐχ αὐτὴ ἦν ἥπερ¹ νῦν, ἀλλ' ἄλλοία. Πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γένη τὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐχ ὥσπερ νῦν δύο, ἄρρεν καὶ θῆλυ, ἀλλὰ καὶ τρίτον προσῆν κοινὸν ὃν ἀμφοτέρων τούτων, οὗ νῦν ὄνομα λοιπόν², αὐτὸ δὲ ἡφάνισται³. ἀνδρόγυνον⁴ γὰρ ἔν⁵ τότε μὲν ἦν καὶ εἶδος καὶ ὄνομα⁶ ἐξ ἀμφοτέρων κοινὸν τοῦ τε ἄρρενος καὶ θήλεος, νῦν δὲ οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἡ⁷ ἐν ὀνείδει⁸ ὄνομα κείμενον⁹. Ἐπειτα ὅλον ἦν ἐκάστου τοῦ ἀνθρώπου τὸ εἶδος στρογγύλον, νῶτον καὶ πλευρὰς κύκλω¹⁰ ἔχον, χεῖρας δὲ τέτταρας εἶχε, καὶ σκέλη τὰ ἴσα ταῖς χερσίν, καὶ πρόσωπα δὲ¹¹ ἐπ' αὐχένι κυκλοτερεῖ, ὅμοια πάντα...

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

...κεφαλὴν δ'¹² ἐπ'¹³ ἀμφοτέροις τοῖς προσώποις ἐναντίοις κείμενοις μίαν, καὶ ὧτα τέτταρα, καὶ αἰδοῖα δύο, καὶ τᾶλλα πάντα ὥς ἀπὸ τούτων ἄν τις εἰκάσειεν¹⁴. Ἐπορεύετο δὲ καὶ ὀρθὸν ὥσπερ νῦν, ὁποτέρωσε βουλευθείη¹⁵. καὶ ὅποτε ταχὺ ὁρμήσειεν¹⁶ θεῖν, ὥσπερ οἱ κυβιστῶντες καὶ εἰς ὀρθὸν τὰ σκέλη περιφερόμενοι κυβιστῶσι κύκλω¹⁷, ὁκτὼ τότε οὔσι τοῖς μέλεσιν ἀπερειδόμενοι ταχὺ ἐφέροντο κύκλω¹⁸.

KOMENTAR:

¹ ἥπερ = kao

² λοιπός, 3 ostao

³ ἡφάνισται 3. l. sg. indikativa perfekta pasivnog glagola ἀφανίζω, *prevodi* je iščeznuo

⁴ ἀνδρόγυνος, 2 - polumuški-poluženski (androgyn)

⁵ ἐν sc. γένος

⁶ καὶ εἶδος καὶ ὄνομα - akuzativ obzira

⁷ ἀλλ' ἡ = osim kao

⁸ ἐν ὀνείδει *prevodi* za pogrdu

⁹ κείμεναι - sačuvati

¹⁰ κύκλω = uokrug, svud naokolo

¹¹ δὲ = δύο

¹² δ' = δέ

¹³ ἐπ' = ἐπί

¹⁴ εἰκάσειεν = 3. l. sg. optativa aorista aktivnog glagola εἰκάζω, *prevedi* bi naslutio

¹⁵ βουλευθείη = 3. l. sg. optativa aorista pasivnog glagola βούλομαι, *prevedi* bi htio

¹⁶ ὁρμήσειεν – 3. l. sg. optativa aorista aktivnog glagola ὁρμάω, *prevedi* bi pošao

¹⁷ κύκλω = u krug

¹⁸ *vidi* ¹⁵

maks. 20

[illegible]

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

1. Koliko je glava imao polumuški–poluženski rod?

- A jednu
- B dvije
- C tri

	maks. 1
--	----------------

2. Koliko su okruglasta bića imala ušiju?

- A dvoje
- B troje
- C četvero

	maks. 1
--	----------------

3. Kako se androgini ljudi **nisu** kretali?

- A lebdeći
- B na osam udova
- C uspravno

	maks. 1
--	----------------

4. U kojem su smjeru gledala lica krugolikih ljudi?

- A u istom smjeru
- B u suprotnim smjerovima
- C u vis

	maks. 1
--	----------------

5. Kada su se brzo gibali, kome je bilo najslićnije kretanje androgina?

- A biciklistima
- B gimnastičarima
- C plivačima

	maks. 1
--	----------------

	maks. 5
--	----------------

III. GRAMATIKA I VOKABULAR

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih ili napiši odgovor na crtui.

1. Koliko je glavnih brojeva u tekstu od *Πρῶτον* do *ἐξ ἀμφοτέρων κοινόν*?

- A tri
B četiri
C pet

	maks. 1
--	----------------

2. Kako glasi nominativ oblika *ἡμῶν*?

	maks. 1
--	----------------

3. Kojoj vrsti riječi, s obzirom na naglasak, pripada oblik *πρῶτον*?

- A paroksitonama
B perispomenama
C properispomenama

	maks. 1
--	----------------

4. Kako oblik *τὰ γένη* iz teksta glasi u istom padežu, ali suprotnom broju?

	maks. 1
--	----------------

5. Što je oblik *ὄν* iz teksta?

- A odnosna zamjenica
B particip prezenta
C pokazna zamjenica

	maks. 1
--	----------------

6. Kojoj vrsti riječi pripada oblik *ἐν* iz teksta ?

	maks. 1
--	----------------

7. Kako glasi prvo lice množine indikativa imperfekta glagola *εἰμί*?

	maks. 1
--	----------------

8. Kako se na grčkom kaže broj pet (ε')?

	maks. 1
--	---------

9. Kako sintagma ἕκαστος ἄνθρωπος glasi u dativu množine?

	maks. 1
--	---------

10. U kojem je licu, broju, načinu, vremenu i stanju oblik εἶχε?

	maks. 1
--	---------

11. Kako obliku κυκλοτερός glasi srednji rod u istom padežu?

	maks. 1
--	---------

12. Tko je androkefal?

- A hidra
- B grifon
- C sfinga

	maks. 1
--	---------

13. Koji pojam **nije** povezan s hobotnicom?

- A heksapod
- B kefalopod
- C oktopod

	maks. 1
--	---------

14. Kojim grecizmom nazivamo pravopis?

	maks. 1
--	---------

15. Koju granu medicine povezujemo s oblikom χειρὶν iz teksta?

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

IV. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih ili napiši odgovor na crtu.

1. Koju je filozofsku školu osnovao Platon?

<hr/>	maks. 1
-------	----------------

2. U kojem su gradu živjeli filozofi Tales, Anaksimenes i Anaksimandar?

<hr/>	maks. 1
-------	----------------

3. Tko je glavni govornik u većini Platonovih dijaloga?

- A Aristotel
B Platon
C Sokrat

	maks. 1
--	----------------

4. O čemu se raspravlja u Platonovom djelu *Simpozij*?

- A o hrabrosti
B o ljubavi
C o prijateljstvu

	maks. 1
--	----------------

5. Kako se naziva Platonova filozofska alegorija?

- A Platonov labirint
B Platonova lađa
C Platonova spilja

	maks. 1
--	----------------

6. Tko je tvrdio: *ἐν οἷδ' ὅτι οὐδ' ἐν οἷδ' αὖ*?

<hr/>	maks. 1
-------	----------------

7. Koje se srednje i visoke škole nazivaju po Aristotelovoj filozofskoj školi?

- A akademije
B gimnazije
C liceji

	maks. 1
--	----------------

8. Koji je filozof živio u bačvi?

	maks. 1
--	----------------

9. Koji niz predstavlja sofista, cinika i stoika?

A Pitagora, Heraklit, Demokrit

B Protagora, Diogen, Zenon

C Sokrat, Platon, Aristotel

	maks. 1
--	----------------

10. Kako se, po ideji stoičke etike, naziva *građanin svijeta*?

	maks. 1
--	----------------

	maks. 10
--	-----------------